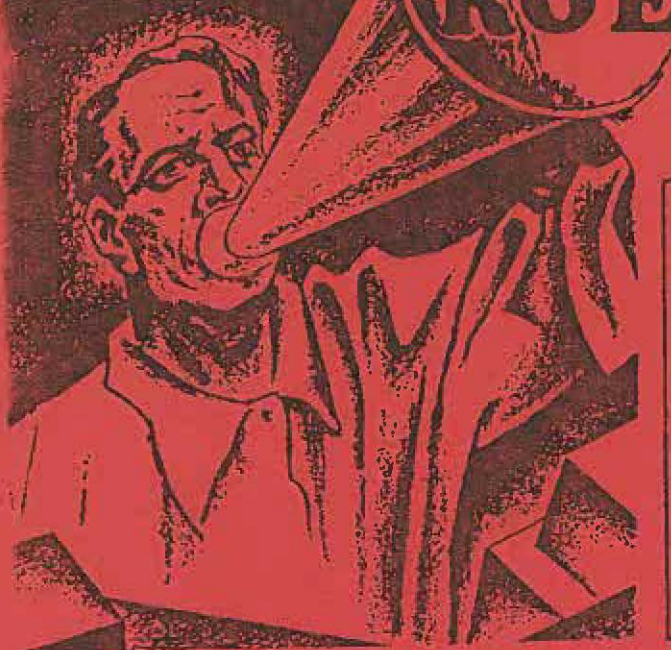

DE ROOIE ROEPTOETER

JAARGANG 3, N° 4, APRIL 1989

De Rooie Roeptoeter is een afhankelijke, onregelmatig verschijnende actiekrant voor Oisterwijk. De RRT beoogt een bindend element te zijn voor mensen in strijd voor een leefbaar bestaan en is een spreekbuis voor allen die door het kapitalisme en andere vormen van onderdrukking en uitbuiting mond dood worden gemaakt. De RRT belicht vanuit een linkse optiek politieke en culturele ontwikkelingen in Oisterwijk en geeft bekendheid aan publicaties en manifestaties van CPN-PPR-PSP en sociale bewegingen die opkomen voor een veilige en rechtvaardige maatschappij. Een steunabonnement kost f 5,- per jaargang (buiten Oisterwijk f 10,-) te voldoen op gironummer 5264985 tnv werkgroep CPN-PPR-PSP te Oisterwijk. Je krijgt dan 6 keer dit schitterende blad bezorgd (als alles meezit tenminste).

Redactiecollectief De Rooie Roeptoeter
Postbus 340 5060 AH Oisterwijk

COLOFON

DE INTERNATIONALE

VAN HET REDACTIE COLLECTIEF

"en de Internationale

zal morgen heersen op aard"

Zo eindigt het aloude en bekende strijdlied van de arbeidersbeweging. Heel vaak al gezongen en qua tekst nog steeds van toepassing. Het is bijna 1 mei, de dag van de arbeid; een dag van strijd, van feest en van internationale solidariteit. In diezelfde geest organiseert het 1 mei-comité Oisterwijk en omstreken een 1 mei-viering in De Schuur, met als spreker Klaas de Jonge over de politieke situatie in Zuid-Afrika. De voorbereidingen voor de tweede editie van het cultureel Derde Wereld Festival in Tilburg zijn in volle gang. In Oisterwijk bereidt BOTA een collecte voor het ANC en de SWAPO voor, te houden in juni; onze steun wordt gevraagd voor Zuid-Afrikaanse dienstweigeraars.

Verpleegkundigen voeren al wekenlang actie voor een "gezonde CAO". Meer over gezondheid, d.w.z. de mogelijkheid van een gezondheidscentrum in de Pannenschuur in het artikel 'Progressief Oisterwijk scoort!'

De kerken achten de tijd rijp nú met uitspraken te komen ten aanzien van de enorme problemen die de mens en de aarde bedreigen. Het gebed alleen is niet meer genoeg, actie is nodig.

Er zal een straat in de Pannenschuur vernoemd worden naar Wim Brugman, verzetsman en socialist. Wij willen door een beknopte biografische schets bijdragen aan erkenning van het werk dat Brugman voor het socialisme en tegen het fascisme heeft verricht.

Bij ons moeder en ons Jet: Brabantse vrouwen in de 19e en 20e eeuw. Een boeiende kennismaking met centrale thema's uit de emancipatorische geschiedschrijving.

Er komen binnenkort twee prominenten naar Oisterwijk. Namens Regenboog (CPN, PPR en PSP) komt Nel van Dijk voor een forumbijeenkomst in de Kunstkring in het kader van de Europese verkiezingen. FNV-voorzitter Johan van Stekelenburg zal een spreekbeurt houden voor de Oisterwijkse FNV-afdeling.

Het verwachte volksfeest bij de opening van het nieuwe gemeentekantoor bleef uit, ondanks de bijdrage van de dweil-orkestjes. Ook het verjaardagsfeest van de NAVO blijkt niet aan te slaan. De Lind is er op vooruit gegaan, de gemeente niet; door falend beleid is er veel geld verspild.

Een dik, boeiend en interessant nummer van de RRT ligt voor u, we hebben weer geprobeerd enkele tips van de sluier op te lichten, uw ogen te openen en u wakker te schudden: "Ontwaakt, verwoorpenen der aarde".

INHOUD

pag. 1	1 mei-viering 1989
	Progressief Oisterwijk scoort!
pag. 2	Verpleegkundigen onttrekken zich aan achterste men.
pag. 3	Tussen actie en gebed (hoe vordert het conciliair proces in Oisterwijk)
pag. 6	Nel van Dijk naar Oisterwijk
pag. 7	Wim Brugman, socialist en anti-fascist
pag. 9	De Roeten Roepen
pag. 10	Verdachte moeders, bruiden van Christus, en kwekelingen:
Brabantse vrouwengeschiedenis gebundeld
pag. 11	Aandacht voor aktieweek (Derde Wereld Festival)
pag. 12	Breed Overleg Tegen Apartheid
pag. 13	Steun Zuid-Afrikaanse dienstweigeraars
pag. 14	FNV-voorzitter naar Oisterwijk
40 jaar te lang
pag. 15	Uitgeperst
Ingezonden brieven
pag. 16	Literatuur (Oisterwijkse volkskultuur en nog meer...)

1 MEI VIERING 1989

Honderd jaar nadat in Parijs door de internationale arbeidersbeweging 1 mei werd uitgeroepen tot "dag van de arbeid", wordt 1 mei in Oisterwijk voor het eerst gevierd door alle linkse en progressieve organisaties gezamenlijk. Dat geeft moed en perspectief voor diegenen die progressieve machtsvorming in Nederland een warm hart toedragen. Als je samen feest kunt vieren, moet je ook samen kunnen optreden voor maatschappelijke en politieke doelen. Uiteindelijk was dat ook de reden om 1 mei tot "dag van de arbeid" uit te roepen.

Want de "dag van de arbeid" is van oudsher altijd een dag van strijd geweest. Op 1 mei 1886 vond in Chicago een grote demonstratie voor invoering van de 8-urige werkdag plaats, die eindigde in een bloedbad. De organisatoren van deze demonstratie, de zogenaamde "martelaren van Chicago" werden terechtgesteld. Dit vormde de directe aanleiding om een eeuw geleden te besluiten tot het uitroepen van 1 mei tot "dag van de arbeid". Sindsdien is 1 mei steeds een dag van strijd, van feest en van internationale solidariteit gebleven.

Het 1 mei-comité Oisterwijk e.o. - waarin participeren PvdA Oisterwijk, PvdA Udenhout, PvdA Berkel Enscht, Progressief Oisterwijk (CPN, PSP, PPR e.a.), Progressief Haaren en FNV Oisterwijk - organiseert dit jaar in diezelfde geest een 1 mei viering voor Oisterwijk en omstreken.

1 MEI

COMITÉ OISTERWIJK E.O.

PvdA Oisterwijk, PvdA Udenhout,
PvdA Berkel Enscht, Progressief
Oisterwijk (CPN, PSP, PPR e.a.)
Progressief Haaren, FNV Oisterwijk

De 1 mei viering wordt gehouden in gebouw De Schuur, Hoogstraat 33 te Oisterwijk en begint om 20.00 uur. De entree is gratis.

De bekende anti-apartheidsactivist Klaas de Jonge zal op deze 1 mei viering spreken over de politieke situatie in Zuid-Afrika en het belang van solidariteitsacties met de bevrijdingsbeweging ANC. De Jonge werd in 1985 door de Zuid-Afrikaanse politie gearresteerd op verdenking van wapen-smokkel voor Umkhonto we Sizwe, de gewapende arm van het ANC. Na een ontsnapping kwam hij terecht in de Nederlandse ambassade te Pretoria waar hij noodgedwongen 2 jaar verbleef. Door een omvangrijke uitwisseling van gevangenen kon hij in 1987 naar Nederland vertrekken.

Na het politieke gedeelte van de avond zal de salsa-band Quadro zorgen voor feestelijke Braziliaanse muziek. Quadro bestaat uit Mary-Lou Weymans (zang), Lisette Elbers (altsax), Eric van de Hout (gitaar) en Romano Slagtand (bas).

PROGRESSIEF OISTERWIJK SCOORT!

In haar verkiezingsprogramma van 1986 schreef Progressief Oisterwijk over de wenselijkheid om te komen tot een wijkgezondheidscentrum in de Pannenschuur: "De gemeente dient de totstandkoming van een gezondheidscentrum in de Pannenschuur na te streven, waar alle eerste-lijns-hulp (artsen, wijkverpleging, kraamhulp, kleuterbureau; maatschappelijk werk, psycholoog, etc.) gebundeld geboden wordt. Hiervoor zouden artsen in loondienst aangetrokken kunnen worden in dienst van een stichting waarin bewoners en gemeenst participeren. De tarieven kunnen daardoor laag blijven (geen overname kosten etc.) en bovendien wordt tegemoet gekomen aan de wens van artsen die wel arts maar geen ondernemer willen zijn. Een gezondheidscentrum biedt veel betere inspraakmogelijkheden voor de bevolking, kan veel effectiever voorlichting geven, etc."

Deze organisatie vorm is mede ingegeven door het feit dat een hulpvraag niet altijd uitsluitend van lichamelijke, geestelijke of sociaal-maatschappelijke aard is, maar vaak een combinatie van alle drie. Een multidisciplinaire aanpak, dus.

Voordeel hiervan is dat er snel kan worden overlegd met andere hulpverleners om zo vlot en adequaat mogelijk een behandeling in te zetten. Doordat een patiënt de lange weg van doorverwijzingen bespaard wordt binnen een gezondheidscentrum kunnen we de hulpverlening hier effectief en efficiënt noemen.

VERPLEEGKUNDIGEN ONTTREKKEN ZICH AAN ACHTERSTE MEM

18 maart in de Utrechtse Irenahal: de collectieve actie is uit haar winterslaap ontwaakt door de VVIO (=verpleegkundigen en verzorgenden in opstand). Er zijn die middag ruim twintigduizend mensen op de been, hoofdzakelijk verpleegkundigen. Eén ervan ben ik, met nog drie andere verpleegkundigen uit Oisterwijk. Wij zijn daar naartoe gegaan om gezamenlijk uiting te geven aan de onvrede over de werksituatie in de verpleging.

Er is nu al een tekort aan verpleegkundigen, het is zwaar werk en wordt slecht betaald. Toen ik de deur van de Irenahal binnenstapte en zo'n twintigduizend verpleegkundigen zag staan springen met spandoeken, kreeg ik een zeer prettig gevoel en dacht ik bij mezelf: "Eindelijk! We horen steeds over acties van specialisten, huisartsen en apothekers. Het verplegend personeel doet nu ook eens de bek open. Ze liggen altijd aan de achterste mem. We horen of zien ze nooit. Er moet toch ook geld voor ons te krijgen zijn? Het wordt tijd, hoog tijd, om daar wat aan te doen!"

Maar hoe is het allemaal begonnen? In november waren er een aantal verpleegkundigen die de koppen bij elkaar staken. De VVIO kerngroep werd in het leven geroepen en zocht vervolgens steun bij de bond. Maar serieus werden hun inspanningen niet genomen door AbvaKabo, CFO en NMV. DE VVIO begon op eigen houtje met de voorbereiding van een grote landelijke bijeenkomst. Op zaterdag 11 februari verzamelden zich in en rond de Utrechtse jaarbeurs zesduizend verpleegkundigen en verzorgenden. De inzet: vijf procent loonsverhoging. Heel wat anders dan de 1,5 procent van de bonden en de 0,75 procent van het kabinet!

Het idee van Progressief Oisterwijk lijkt nu realiteit te worden. B&W van Oisterwijk bestuderen de mogelijkheid om een gezondheidscentrum in de Pannenschuur te vestigen. Progressief Oisterwijk weet dus nu al buiten de gemeenteraad resultaten te bereiken. Om goede ideeën ook goed uitgevoerd te krijgen zal het van groot belang zijn dat Progressief Oisterwijk in maart 1990 in de raad wordt gekozen.

Nog diezelfde avond meldde AbvaKabo bestuurder Adriaan Wirtz in het NOS Journaal de eisen van de VVIO niet realistisch te vinden. Hij bevestigde weliswaar het bestaan van een fikse loonachterstand, maar hield vast aan de 1,5 procent. Meeteen na het roerige weekeinde uitte Johan Stekelenburg van de FNV kritiek op de afwachtende houding van de AbvaKabo.

Maandagavond 13 februari werd bekend dat de grote bonden AbvaKabo en CFO de CAO onderhandelingen zouden ingaan met

50%
VOOR EEN
GEZONDE
CAO
AbvaKabo

de eis van 5 procent. Adriaan Wirtz gaf ruitertlijk toe dat zijn bond de eigen achterban voorbij was gelopen en beloofde samenwerking met de VVIO.

Op 15 maart gingen in Den Haag, Arnhem en Maastricht in totaal twintigduizend verpleegkundigen en verzorgenden de straat op. In Den Haag werden vijftigduizend handtekeningen overhandigd aan PvdA kamerlid Müller-van Ast. En op 18 maart in de Irenahal in Utrecht kwamen dus twintigduizend mensen bijeen.

PNV voorzitter Stekelenburg sprak daar als volgt: "Op de steun dan de PNV kunt u rekenen. De werkgevers moeten met de billen bloot. In de komende CAO onderhandelingen zullen wij geen genoegen nemen met de magere 0,75 procent die de werkgevers bieden." De Abvakabo liet weten 1,5 procent onvoldoende te weten voor een CAO-akkoord.

Eind maart startte dan eindelijk de lang verwachte CAO-onderhandelingen, maar deze strandden na amper vier uren. Premier Lubbers opperde de suggestie om de reserves van het pensioenfonds van het PGGM aan te spreken en werkloze vrouwen in te zetten om het personeelstekort op te vangen. De bonden sloten deze mogelijkheid uit, die werd omschreven als "een sigaar uit eigen doos". De bonden en de VVIO vestigden de hoop op de aangekondigde acties.

De acties begonnen ludiek, maar kregen almeer een grimmig karakter. Mijn vrees is dat er de rechter aan te pas zal komen die de demonstraties verbiedt. Gegeven deze situatie lijkt het bijna onmogelijk een uitweg te vinden die tot een redelijk CAO-compromis leidt.

Een mogelijkheid zou zijn om andere onderdelen van de collectieve sector te mobiliseren die wel in staat zijn harde actie te voeren.

De bonden hebben inmiddels voor 20 april een solidariteitsdag van de hele collectieve sector aangekondigd. Ondertussen gaan de acties per regio en per instelling door om de druk op de ketel te houden. Ik ben erg benieuwd hoe de afloop zal zijn.

Paul van de Boogaard

TUSSEN ACTIE EN GEBED

(Hoe vordert het conciliair proces in Oisterwijk?)

Op 14 mei a.s. organiseert de stuurgroep Oisterwijk en Omgeving van de Raad van Kerken een manifestatie. Dit gebeurt in het kader van de aantasting van de "Heelheid van de Schepping". Aangezien dit niet veel duidelijkheid biedt omschrijven we het anders: de kerken achten de tijd rijp nu met uitspraken te komen ten aanzien van de enorme problemen die de mens en de aarde bedreigen. Als verzamelnaam voor deze wereldwijde discussies vanuit de basis is gekozen voor de benaming "Conciliair Proces", een overigens afschuwelijke term. Op 14 mei zijn jongenskoren uitgenodigd naast actiegroepen om samen in het Natuurtheater met de Kerken een overzicht te geven van het Oisterwijkse verzet tegen de "aantasting van de Schepping". Katholieken en protestanten hand-in-hand op zoek naar de dialoog. Kruipten de Kerken uit hun schulpjes?

Het conciliair proces

Het was de kernfysicus en filosoof Carl Friedrich von Weizsäcker die enkele jaren geleden de kerken stevig de les las. Indien de kerken niet bereid bleken of in staat zouden zijn met concrete uitspraken te komen ten aanzien van vrede en gerechtigheid dan dienden zij zichzelf op te doeken. In Weizsäcker's ogen zouden zij dan elke relevantie verloren hebben. De Wereldraad van Kerken reageerde daar alert op de stak de hand in eigen boezem. Men gaf toe te lang te hebben gezwegen en bereidde een wereldwijde discussie voor. Toch betreft het vooral een Westerse aangelegenheid. Met name Derde Wereldlanden kijken met de nodige scepsis toe. Men vraagt zich af of de Westerse kerken daadwerkelijk het lef durven op te brengen tegen de gevestigde orde in te gaan.

Maar in ieder geval is het conciliair proces toch op gang gekomen, ook in Oisterwijk. Vanuit de katholieke en protestante basis wordt driftig gewerkt. Een kerkganger omschreef het proces onlangs nog zo: "Het conciliair proces wil in de kerk een tegenbeweging oproepen tegen de neiging tot potverteren in onze samenleving en tegen de geest van na ons de zondvloed".

De vele discussiebijdragen in de dagbladen laten eens te meer zien hoe groot de problemen zijn die de kerken zich op de hals hebben gehaald. Verschijnselen als machtsongelijkheid, sexe-onderscheid, discriminatie, milieuverontreiniging, verarming, honger, vijandschap tussen Oost en West en nog meer thema's worden alle onder die ene noemer "Heelheid van de Schapping" gebracht. Eind vorig jaar werd door de Kerken aan de VU te Amster-

dam één Werkdag Vrede gehouden. De 1200 deelnemers werden overspoeld door een veelheid aan thema's en informatie. Maar de belangstelling was gewekt. Een keur van groeperingen als Vrouwen voor Vrede, Christenen voor Socialisme, Hervormd Be-raad Vredesvraagstukken, Werkgroep Paci-fic, Pax Christi en IKV werkten eendrach-tig samen. De grote afwezig vormde het ICTO.

Conservatisme

Ondanks alle goede bedoelingen lijkt ons het conciliair proces allereerst een strijd in de eigen kerkelijke gelederen. De kerken willen een achterstand inlopen op maatschappelijk terrein en stelling nemen tegen de dominerende konservatieve moraal. Kritische gelovigen menen dat vooral konservatieven zich inspinnen een greep te krijgen op het proces. Het ge-brek aan sociale rechtvaardigheid in onze samenleving kan slechts door God gecompenseerd worden, zo denkt menig konservatief christen.

Zoals gezegd kende de Werkdag Vrede problemen met het ICTO. Het ICTO meende dat de organisaties aldaar een "links bolwerk" vormden en zij liet het afweten.

Het grootste probleem van de kerken is dan ook hun onderlinge verdeeldheid. Voorlopig lijkt het conciliair proces die eenheid nog niet te kunnen waarborgen. Daar zijn de conflicten te groot voor. In de praktijk zien we steeds dat kerken die pal staan voor hun opvattingen en ook met concrete uitspraken komen beschuldigd worden van stemmingmakerij en polarisatie. We zagen dat eerder bij de Acht-Mei-beweging. De aansporingen van Herman Verbeek om standpunten politiek te vertalen kregen veel kritiek vanuit de geïnstitutionaliseerde kerk. Maar ook van protestante zijde bestaat dit probleem. Onlangs nog meende prof. Blokdijsk (Hervormd Nederland 14-1-1989) dat de kerk zich afzijdig dient te houden van politiek en economie. En hiermee wordt natuurlijk elke sociale- of politieke betrokkenheid vernietigd.

Het is daarom nog maar zeer de vraag of het proces vruchten zal gaan afwerpen. Maar de animo is binnen de kerken groot. Frans Oudejans (oud-perschef van het bisdom Breda) vertelde ons: "Het gonst door de kerk, op elk terrein. Gespreksgroepen van vrouwen houden zich ermee bezig, jongerenkoren bereiden diensten voor, geen clubje kloosterlingen of men is er vol van, in parochievergaderingen staat het op de agenda". Al met al een interessante ontwikkeling, te meer daar de na-

drukkelijke ondersteuning van bovenaf, vanuit de bisschop, eigenlijk ontbreekt. Het zijn de gelovigen zelf die in discussie met de samenleving zijn gegaan. Hoe vordert het proces in Oisterwijk?

Oisterwijkse religieuzen

Onder de titel "Religieuzen voor Vrede: Religieuzen tegen modernisering" plaats-ten op 18 februari j.l. 6300 religieuzen in het kader van het conciliair proces een grote advertentie in De Volkskrant en Trouw. Zij riepen de regering op de ontwapening aktiever te stimuleren; de strijd tegen honger en armoede voorrang te verlenen en het milieu voor toekomstige generaties veilig te stellen. Dit protest van broeders, zusters, paters en fraters betekende een krachtige poging politici deelgenoot te maken van hun oprechte bezorgdheid.

Onder de ondertekenaars bevonden zich ook een veertigtal Oisterwijkse zusters van onder meer de Catharinenberg. Zij hebben prachtige namen als zr. Virginia, zr. Clothilde, zr. Archangela en zr. Petria. De Oisterwijkse religieuzen bemoeien zich aktief met het conciliair proces. Zr. Petria (hoofd van de zusters) is één van de ondertekenaars en zij meent eveneens dat de kerken te lang gezweven hebben. Regelmatig komt het Religieus Be-raad bijeen in het Decanaalcentrum bij de Levenskerk. Aldaar wordt in bijeenkomsten getracht de doelstellingen vorm te geven. Over de theoretische achtergronden is al goed nagedacht. Middels lezingen, van onder meer de progressieve Abt Baeten, zijn de discussies onder de religieuzen goed

op gang gekomen. Maar voorlopig schort het nog aan de praktische invulling: "Hoe kunnen wij als religieuzen in onze dagelijkse praktijk bijdragen aan de Heelheid van de Schepping?". Zr. Petria vertelt dat de verwachtingen van de zusters hooggespannen zijn. Op 25 mei a.s. zal in het Decanaalcentrum die praktische invulling centraal staan. Deze bijeenkomsten worden regelmatig bezocht door zo'n tachtig deelnemers. Geïnteresseerden dienen contact op te nemen met het Decanaalcentrum. Ook wees Zr. Petria ons er nadrukkelijk op dat de initiatieven vanuit de basis zijn ontstaan.

De katholieke parochies

De kerken in Oisterwijk zien zich gekonfronteerd met een sterke teruggang van het kerkbezoek. Zo zagen we dat bezoek tussen 1976 en 1982 al teruglopen met zo'n 3500 Oisterwijkers. De overgeblevenen vormen een vrij behoudende groep die het religieuze karakter van de kerk slechts wenst te benadrukken. De denkbelden van het conciliair proces slaan dan ook binnen de parochies nauwelijks aan. Pastoor van Dun (Petrus-parochie) verduidelijkt dit: "Onder parochianen overheerst een gevoel van machteloosheid. De koppeling religie-politiek en religie-milieu is voor velen moeilijk te vertieren". Het ligt voor de hand dat de pastoors zeer voorzichtig omspringen met deze zaak; men wil de gelovigen niet verder van zich vervreemden.

De meeste pastoors nemen wel enkele elementen in hun preken op, maar daar blijft het meestal bij. Een gunstige uitzondering op dit verhaal vormt de Marcus-parochie. De doelstellingen van het conciliair proces werden uitgeroepen tot het belangrijkste thema van 1988. Het kersthema luidde dan ook: "Durven dromen van gerechtigheid, vrede en milieu". Pastoor Dumoulin verwerkte aspecten van rechtvaardigheid en milieubeheer in zijn preken en trachtte zijn parochianen tot een groter verantwoordelijkheidsbesef te brengen. Daarbij was de kerk aangekleed met wolken (dromen) waarin Oisterwijkers zelf begrippen konden noteren waarover zij nadachten op het gebied van milieu, vrede en gerechtigheid. De pastoor achtte dit uiterst concreet en ging vaak op de dromen in. Volgens de pastoor was de belangstelling en de inzet van de parochianen zéér groot. Men achtte het een positieve zaak na te denken over de wereld. Ook verleent de parochie op 14 mei steun aan de dag in het Natuurtheater door middel van haar jongerenkoor.

Of de gedachte van het conciliair proces opnieuw aan bod zal komen betwijfelt pastoor Dumoulin: "Dat thema is afgerond, we hebben nu nieuwe thema's".

De protestantse gemeente

Voor de protestanten in Oisterwijk vormt aandacht voor sociale issues min of meer een traditie. Hun minderheidspositie in Oisterwijk is daar mede debet aan. Zo is inmiddels bekend geworden uit de publicaties van de Werkgroep Integrale Geschiedschrijving Oisterwijk (WIGO) dat de oude socialistische beweging in Oisterwijk veel protestanten herbergde. De gemeente kent een werkgroep: Vrede en gerechtigheid. Daarnaast wordt aandacht besteed aan anti-apartheid, milieu en honger in de wereld. Eddy Reefhuis (huisman, plaatsvervangend dominee en lid van de Vredesgroep) vertelt ons dat gereformeerden, hervormden en liberalen in de protestante Gemeente goed samenwerken: "Voor onze Gemeente betekent het conciliair proces een samenvoeging van de al bestaande activiteiten op sociaal gebied". Reefhuis verduidelijkt dat de protestante Gemeente een drietal fasen onderscheidt in het proces. De eerste fase van de bezinning is afgerond. Momenteel werkt men aan de tweede fase, die van het overleg met andere groepen in de samenleving buiten de kerken. De belangstelling is groot te noemen. In een derde fase wil men trachten met concrete voorstellen te komen. Het ligt dan ook voor de hand dat protestanten het voortouw in Oisterwijk hebben genomen. Lard Jansen (stuurgroep Oisterwijk van de Raad van Kerken) echter acht de samenwerking tussen katholieken en protestanten in Oisterwijk prima en bemoedigend. Het vertrouwen is groot: "De bereidheid om nu samen te praten en met voorstellen te komen is in ieder geval daar". Jansen bemoeit zich zeer met de voorbereiding van 14 mei. Inmiddels hebben een twintigtal organisaties toegezegd aanwezig te zijn in het Natuurtheater. Groepen als Amnesty International, vakbonden, de Oisterwijkse Milieuvereniging, Vluchtelingenhulporganisaties, Breed Overleg Tegen Apartheid, Stop de Wapenwedloop, maar ook de Rooie Roeptoe-ter zullen daar samen met de kerken acte de présence geven. Lard Jansen hoopt dat in de toekomst ook op praktische wijze samengewerkt kan gaan worden. Dat zal een moeilijk proces worden, zo weet hij. "De kerken zien politiek en partij-politiek nog maar al te vaak als één".

Progressief Oisterwijk en de Kerken

Thema's als aangekaart tijdens het conciliair proces doen ons toch sterk denken aan de activiteiten en programma's van Progressief Oisterwijk. Jacqueline de Vries (Progressief Oisterwijk) juicht de activiteiten van de Oisterwijkse Kerken zonder meer toe. Zij vertelde ons dat de uitnodiging van de RRT als zeer bemoedigend wordt ervaren binnen Progressief Oisterwijk. Volgens De Vries heeft Progressief Oisterwijk al eerder contact gezocht met de kerken die toen daartoe nog niet bereid bleken.

Jacqueline de Vries is zelf bekend met de Hervormde Gemeente en zij vindt dat het discussiëren daar op hoog niveau staat. Helaas schort het gewoonlijk aan concrete voorstellen: "Er gaapt een enorme kloof tussen theorie en praktijk", zo luidt haar konklusie. Voor Progressief Oisterwijk is het dan afwachten geblazen in hoeverre de Kerken zich sterk zullen maken voor sociale issues. De gedachte dat politieke problemen niet in de Kerken thuishoren acht zij volledig onterecht: "Politieke kwesties zijn gewoonlijk ook morele en ethiese kwesties die in de religiebeleving zeker thuishoren".

Konkluderend mogen we toch wel stellen dat het conciliair proces in Oisterwijk zeker leeft. Op diverse terreinen oriënteert men zich. Wel is het nog veel te vroeg om op korte termijn een samenwerking te zien tussen sociaal-politieke en kerkelijk-religieuze groepen. Maar een nieuwe aanzet is door de Kerken gegeven. Het ontkerstende deel van Oisterwijk zal voorlopig nog niet van deze ontwikkeling mogen profiteren. Voor de Kerken echter lijkt het conciliair proces een poging haar medeverantwoordelijkheid op te eisen in de strijd tegen de vernietiging van het milieu en tegen de voortschrijdende wapenwedloop.

Het eerste praktische initiatief is al ontstaan. Namens de Kerken is bij de gemeente het voorstel ingediend om klein chemisch afval huis aan huis in te gaan zamelen. Hopelijk volgen er meer initiatieven. Op 14 mei vindt een prima aanzet plaats. Komt allen!

Siebe Thissen

NEL VAN DIJK NAAR OISTERWIJK

Op 16 mei komt namens Regenboog (CPN, PPR en PSP) Nel van Dijk naar een forumbijeenkomst in de Kunstkring, samen met de Lijsttrekkers van PvdA, VVD en CDA. Nel van Dijk vertegenwoordigt de CPN in het Groen-Progressief-Akkoord (GPA) in het Europese Parlement. Het GPA is omgezet in Regenboog.

Nel van Dijk

Nel van Dijk kreeg vooral bekendheid door haar inzet voor de positie van vrouwen: zo was zij nauw betrokken bij het in Brussel georganiseerde internationale hoerencongres en bepleitte zij een strenger optreden tegen vrouwenhandel.

Regenboog verzet zich tegen de euforie over 'Europa 1992'. De totstandkoming van de interne markt mag dan zorgen voor economische groei en voor prijsverlaging van sommige produkten, de positieve effecten zullen vooral bij de ondernemers terechtkomen. Daarnaast heeft de interne markt ook politieke en sociale effecten. Er wordt zelfs weer gesproken over een West-europese militaire unie. Regenboog wil vooral de tegenbewegingen in de EG kracht geven. Prioriteiten daarbij zijn een zo groot mogelijke gelijkheid van macht en inkomens, milieuvervuiling te lijf gaan, ontspanning, vrede en samenwerking tussen Oost en West bevorderen, de uitbuiting van de Derde Wereld door Europese multinationals bestrijden en een pluriform Europa met kulturele verscheidenheid. Daarnaast heeft Regenboog een economische boycot van Zuid-Afrika hoog in het vaandel.

Wie meer wil weten over Regenboog komt op 16 mei naar de bijeenkomst in de Kunstkring!

WIM BRUGMAN, SOCIALIST EN ANTI-FASCIST

Na lange, veel te lange tijd, heeft de Oisterwijkse gemeenteraad besloten haar verzetsmensen te eren met straatnamen. Eén van de straten in de Pannenschuur zal vermeld worden naar Wim Brugman, verzetsman en socialist. De RRT wil door een beknopte biografische schets bijdragen aan erkenning van het werk dat Brugman voor het socialisme en tegen het fascisme heeft verricht.

Wim Brugman werd op 14 november 1904 geboren in Amsterdam. Als zoon van een katholiek gezin bracht hij zijn schooltijd door op de St. Vincentiusschool. Een loffelijk getuigschrift van de school vermeldt nog de wens dat Wim "onder Gods zegen tot een braaf Katholiek en een nuttig Lid der Maatschappij moge opgroeien". Wim was in de jaren twintig werkzaam bij de NV Bunge's Handelsmaatschappij als archiefmedewerker. In 1928 nam hij zelf ontslag omdat het moeilijk bleek om in Amsterdam aan geschikte woonruimte te komen. Via het hoofdkantoor van de Amsterdamse Ledermaatschappij kwam hij in Oisterwijk te werken en te wonen. Op de Lederfabriek startte hij als archiefmedewerker, later werd hij magazijnmeester en bij een reorganisatie plaatste men hem over naar de loonadministratie. In 1930 trad hij in het huwelijk met Mien Beijer die hij reeds in Amsterdam had leren kennen. De woning aan de Udenhoutseweg was niet het ideaal dat Wim zocht. Avontuurlijk ingesteld liep hij rond met het idee om te emigreren naar Argentinië. Mien zag dat echter helemaal niet zitten. Op een dag kwam Brugman thuis en vertelde zijn vrouw: "We gaan niet naar Argentinië, we gaan in het bos wonen". Ze besloten 't Honk aan de Vennelaan te betrekken.

Het NVV en de SDAP waren Wim met de paplepel ingegoten. Zijn vader was eveneens op de Lederfabriek komen te werken als portier en vormde de stuwende kracht bij de oprichting van de Oisterwijkse afdeling van de Fabrieksarbeidersbond. Het aanschouwen van de Oisterwijkse samenleving betekende voor de familie Brugman afscheid nemen van het katholieke geloof. De intolerantie van de geestelijkheid en de bekrompen reacties op SDAP-ers en NVV-ers deden voor hen de kerkdeur dicht. De familie raakte snel betrokken bij het afdelingsgebeuren van de in ledental kwijnende Oisterwijkse SDAP en waar iedere vorm van steun van harte welkom was. Wim werd al snel secretaris van de afdeling en bleef dat tot 1938 toen hij vanwege de verhuur van 't Honk het secreta-

riaatsadres niet meer kon handhaven. Waarschijnlijk is het aan de archivaris-ervaring van Brugman te danken dat het archief van de Oisterwijkse afdeling als een van de weinige SDAP-archieven bewaard is gebleven. Naast secretaris was hij talloze malen afgevaardigde naar SDAP-bijeenkomsten en lid van het Crisis-comité in Oisterwijk. Na het bedanken van Brugman als secretaris trad hij op als voorzitter van de afdeling en bleef daarmee in belangrijke mate zijn stempel drukken op de SDAP-Oisterwijk.

In 1939 kwam het tot een conflict met Johan Visser, het parlementaire gezicht van de SDAP in Oisterwijk. Visser was in 1931 in de raad gekozen, maar was er in 1935 niet in geslaagd die positie vast te houden. De SDAP-afdeling stond in 1939 voor de keus of zij Visser opnieuw als lijsttrekker zou voordragen. Brugman gooide de knuppel in het hoenderhok door op een ledenvergadering te stellen dat hij van verscheidene sympathisanten van de beweging vernomen had dat Visser niet het nodige vertrouwen genoot. Omdat Brugman weigerde namen te noemen kwam het tot een heftige discussie. Door Van Hees werd een motie van wantrouwen tegen voorzitter Brugman ingediend die met zes stemmen voor, twee onthoudingen en één tegenstem werd aangenomen. Brugman aanvaardde de uitslag en stapte op.

Brugman had sterke marxistische sympathieën. Zijn boekenkast bevatte werken van Marx en Lenin. Hij vond dat mensen zich door veel te lezen kennis konden eigen maken waardoor ze weerbaarder waren en niet zo gemakkelijk in een hoek konden worden getraft.

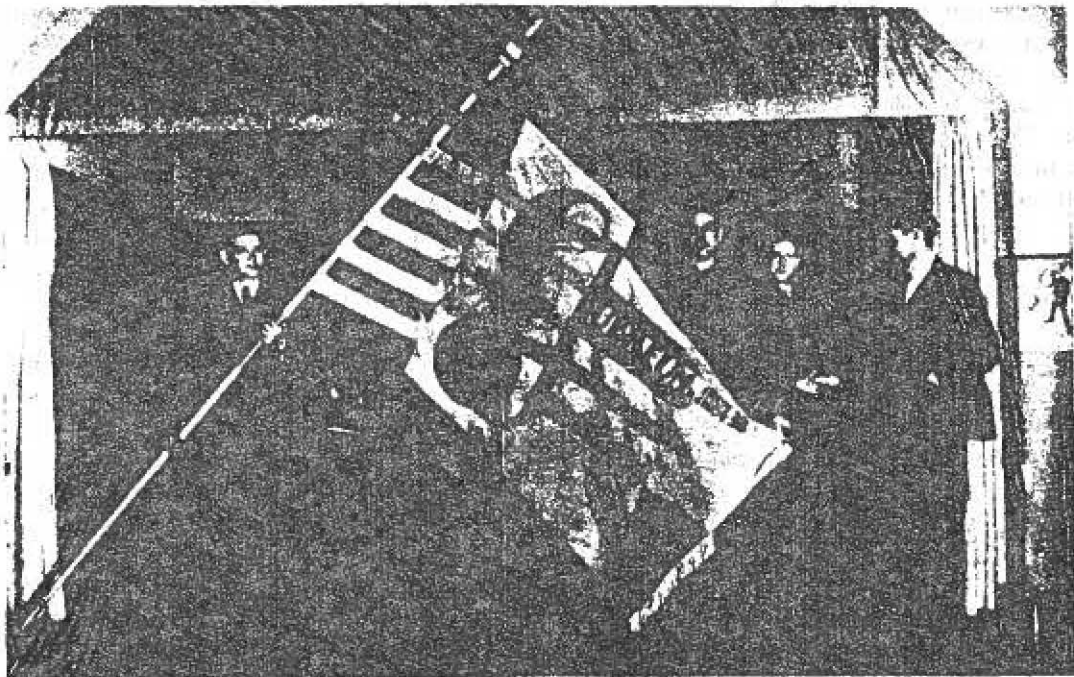
Voor de afdeling bestelde hij cursusmateriaal over het bolsjewisme in de Sovjet-Unie en op een ledenvergadering deed hij zijn best een zuiver marxistisch scholingsprogramma aanvaard te krijgen. Binnen de afdeling waren hiertegen echter bedenkingen zodat het plan niet doorging. Of zijn controversie jegens Visser ook iets met Brugmans marxistische ideeën te maken had is vooralsnog onduidelijk.

Brugman was een fel bestrijder van het fascisme vanaf het moment dat het in Duitsland aan de macht was gekomen. Zo bewerkstelligde hij dat de afdeling in 1933 een motie aannam waarin werd aange-drongen op een economische boycot van Duitse produkten. In 1934 organiseerde de SDAP-afdeling een openbare vergadering met als motto "Tegen fascistische dwang, voor socialisme en vrijheid".

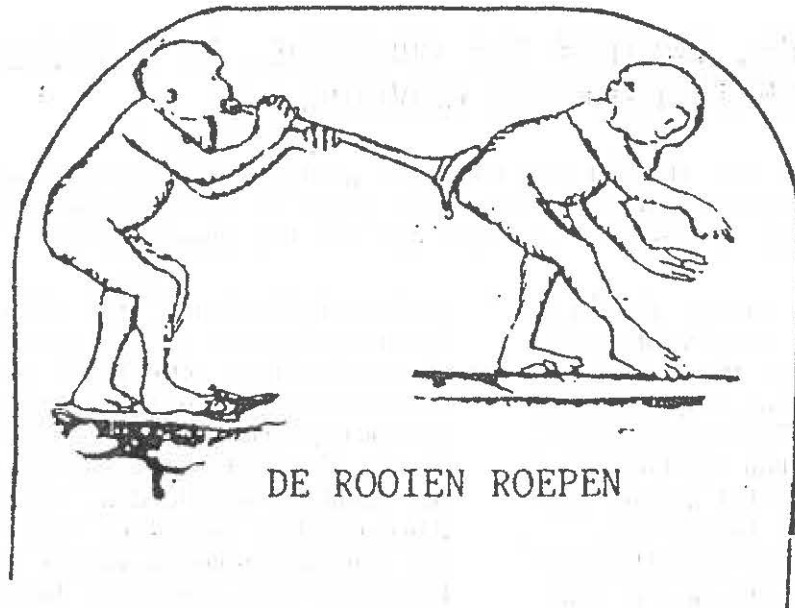
Brugman vroeg aan het landelijk partij-secretariaat om een bezoldigd propagandist voor Oisterwijk in verband met de opkomst van het Zwart Front van Arnold Meijer. De partijleiding weerde het ver-zoek af en stelde dat het Oisterwijkse afdelingsbestuur zelf diende op te treden. Zijn optreden tegen het fascisme en zijn wil om mensen te helpen voerden Wim Brugman in de oorlog naar de illega-liteit. Zijn huis werd een onderduikadres voor joden, waar ook CPN-leider Paul de Groot enige tijd verbleef.

In 1943 werd de situatie steeds riskanter en Brugman werd gewaarschuwd voor dreigende gevaren. "Denk je eens in dat jij aan een deur klopt en er doet niemand open", motiveerde hij aan zijn vrouw het doorgaan met het verzetswerk. Wel zegde hij zijn baan bij de Lederfabriek op en

dook na enige tijd ook zelf onder. Door verraad werd hij echter in juli 1944 van zijn bed gelicht en naar de gevange-nis van 's-Hertogenbosch overgebracht. Hij sleet daar de tijd met lezen en en-veloppes vouwen. In een brief aan zijn vrouw trachtte hij haar het celleven rooskleurig voor te stellen, om haar niet ongeruster dan nodig te maken. Een week later volgde een tweede brief van Wim, waarin hij nogmaals zijn vrouw op het hart drukte zich niet ongerust te maken en goed voor zichzelf te zorgen: "Eens, wanneer weet ik niet, kom ik weer thuis. Zorg dan dat ik jou en de kinde-ren gezond aantref". Het zou de laatste brief zijn die de familie van Wim mocht ontvangen. Hij werd naar het concentra-tiekamp Sachsenhausen getransporteerd en te werk gesteld op de Henckel-fabrieken. Uitgeput en ziek overleed Brugman op 9 januari 1945 in het concentratie-kamp Neuengamme aan een darmontsteking als "slachtoffer van het moffentuig" zoals vrienden schreven aan zijn vrouw. Mien Brugman bleef tot in 1961 geloven in de terugkeer van haar man. Pas toen kon zij de harde werkelijkheid aanvaar-den.

10 jaar VARA in De Schuur
v.l.n.r. Cees Snoeren, Nelis
Coeleveld, Wim Brugman en een
spreker

DE ROOIEN ROEPEN

De Lind

De tijden dat De Lind geasfalteerd werd om de rolschaatswedstrijden, zeepkistraces, wielervedstrijden etc. beter te kunnen organiseren liggen ver achter ons. Onlangs heeft De Lind wederom een gedaanteverwisseling ondergaan, hieronder een impressie.

Riool

Het riool moest vervangen worden. Broodnodig, jammer alleen dat de gemeente niet tot vervanging overging toen de rijksoverheid nog tot 50% subsidie gaf. Nu is het geheel voor eigen rekening. Ditzelfde verhaal geldt trouwens voor heel Oisterwijk. Jammer dat we mede daardoor straks hogere gemeentelijke belastingen moeten gaan betalen.

Tegels

Onze Lind werd opnieuw ontworpen door een duur architectenbureau uit Den-Bosch. Ze bedachten ook prachtige rode tegels bij het gemeentehuis. Na een aantal weken ontstond er paniek: de tegels barstten! De aannemer werd erbij gehaald, die schakelde vervolgens de leverancier van de tegels in. Het bedrijf kwam kijken en vroeg zich vervolgens in stomme verbazing af welke goochermerd bedacht had om de tegels in de rijbaan te leggen. Het waren terrastegels. Jammer, weer een schadepost voor de gemeente. Zo'n 40 à 50 duizend gulden aan tegels staan stil te dromen op de gemeentewerf. Te wachten.... ja, op wie?

Grind

Dezelfde architect had met goedvinden van de gemeente bedacht dat er mooi wit grind rondom de bomen gelegd zou moeten worden.

Binnen enkele weken verspreidde het mooie grind van ca. f 80,— per m³ zich over De Lind. Dat kon toch niet? Het grind werd afgevoerd naar? Jammer, weer een schadepost voor de gemeente.

Rijbaan

De rijbaan is versmald. Al het autoverkeer is straks weer toegestaan. Het wordt gedwongen over een ca. 3 meter brede weg te rijden. We kunnen er natuurlijk op wachten, het prachtig bestrate wegdek zal binnen enkele jaren spoorvorming te zien geven. Welnu, dan bestraten we het dan toch opnieuw. Jammer, weer een schadepost voor de gemeente.

Fietsen

Het is al voorgekomen dat een argeloze fietser recht in het fier openzwaaiende portier van een auto reed. Het parkeren parrallel aan de rijbaan levert voor de toch al kwetsbare fietser hachelijke situaties op.

Tenslotte

Is De Lind erop vooruitgegaan, zo vragen wij ons af. Ja, er is een nieuw riool. Er is rekening gehouden met gehandicapten en afgezien van de hekken waar een boer zo z'n koe aan zou kunnen zetten, is het nog mooier ook. Niet alleen jammer, maar zelfs schandelijk is het, dat er door falend beleid zoveel geld van burgers is verspild. Waarom kan dit zomaar in Oisterwijk, zonder dat ook maar iemand de verantwoordelijken hierop aanspreekt. Er kan toch geen raadslid zijn die nog voor belastingverhoging zal gaan stemmen. Met minder geld over de balk smijten kan het toch ook?

VERDACHTE MOEDERS, BRUIDEN VAN CHRISTUS, EN KWEKELINGEN: BRABANTSE VROUWENGESCHIEDENIS GEBUNDELD *

"Ik vertelde de pastoor dat ik niet bij mijn man geslapen had en toen zei hij: 'dan kan ik je geen absolutie verlenen' en toen moest ik beloven dat als mijn man bij me kwam dat het goed gebeurde en zo niet dan was het doodzonde."

Bij het lezen van zo'n citaat zal bij veel Brabantse vrouwen een lichtje van herkenning gaan branden. Dat zal ongetwijfeld ook de bedoeling zijn geweest van de schrijvers van "Bij ons moeder en ons Jet" toen besloten werd deze vrouwengeschiedenis aan het papier toe te vertrouwen. Gelukkig beoogt het boek ook meër dan slechts nostalgische herkenning: door de geschiedenis van vrouwen te plaatsen in een breder kader dan de individuele ervaring wordt het duidelijk hoe de rollen van en beeldvorming over vrouwen grotendeels bepaald worden door overkoepelende sociaal-economische structuren. Het boek bevat een zevental artikelen betreffende kindermoord, huwelijk en sexualiteit, meisjesonderwijs en vrouwenarbeid, het kloosterleven, kostscholen, vroedvrouwen en tenslotte Brabantse journalistes. Een gevarieerde bundel waarin sexualiteit en kerkelijke moraal, armoede en arbeid terecht telkens terugkerende thema's zijn - terecht, omdat het leven van Brabantse vrouwen in het verleden juist daardoor sterk werd bepaald.

Geen lusten zonder lasten

Vooraf de bijdrage van Jannie van Lieshout en Betty Rikken over huwelijk en sexualiteit op de Kempense zandgronden (1850-1940) geeft een heldere schets van de wisselwerking tussen economische werkelijkheid en heersende ideologie, en de gevolgen daarvan voor vrouwen: grote gezinnen, armoede, gehoorzaamheid aan mannen en onderwerping aan een vergaande bemoeienis van de kerk met het gezinsleven. Terecht zien zij de katholieke opleving in de periode 1900-1940, die zich onder andere uitte in een steeds grotere bemoeienis van katholieke autoriteiten en organisaties met het gezins- en maatschappelijk leven, als een reactie op processen van modernisering die de kloof tussen kerkelijke leer en maatschappelijke realiteit vergrootten.

Niet in haar kraam te pas

Het meeste opzien baart het artikel van Maria Grever over kindermoord in het de-

partement Brabant, 1811-1838. Door een gedegen onderzoek van gerechtelijke archieven en een heldere schrijfstijl slaagt Grever er in een bewogen beeld te schetsen van de wijze waarop armoede en schrijnend sexismen veel jonge, werkende, alleenstaande vrouwen dwong hun kind te vermoorden. Wellicht een enigszins luguber onderwerp voor studie, maar wel een waardevolle manier om inzicht te krijgen in het dagelijkse leven van gewone Brabantse vrouwen, die anders weinig sporen hebben nagelaten in archieven of literatuur. De grote risico's die vrouwen namen om stiekem in een wei, op de weg of op een privaat te bevallen wijzen op bittere wanhoop en schaamte, en ook onwetendheid. Veel van de beschuldigde vrouwen wisten niet eens dat ze zwanger waren, en werden door barensood overvallen: zo verklaarde Gertruida van Erp in 1833 "eenige stukken" te hebben verloren, terwijl Johanna van Iersel in 1829 door weën overvallen werd en in "redeloosheid" haar kind op de weg liet liggen. Enerzijds wijst een dergelijke naïviteit op de grote onwetendheid waarin vrouwen werden gehouden ten opzichte van de gevolgen van sexuele

gemeenschap, anderzijds is verdringing uit schaamte ook een mogelijkheid. In elk geval is duidelijk dat de zwangere vrouwen er helemaal alleen voor stonden. Al waren de verwekkers bekend, voor hen had de rechterlijke macht geen belangstelling. De straf die vrouwen te wachten stond bij beschuldiging van kindermoord varieerde van gevangenisstraf of een boete in een gunstig geval, tot doodstraf door wurging.

Fragmentarisch beeld

Zoals bij de meeste boeken die bestaan uit samengevoegde artikelen biedt "Bij ons moeder en ons Jet" helaas een nogal fragmentarisch beeld van de Brabantse vrouwen-geschiedenis. De rode draad - sociaal-economische ontwikkelingen op de lange termijn en hun invloed op de positie van vrouwen - is soms moeilijk te traceren in de detailstudies. In hoeverre Brabantse vrouwen richting hebben gegeven aan historische ontwikkelingen blijft eveneens duister. Zo blijft het boek vooral een beschrijving van hoe vrouwen hun leven inrichtten: mij lijkt het zinnig om ook de kracht van Brabantse vrouwen, hun

invloed op maatschappelijke veranderingsprocessen te onderkennen. Jammer is het ook dat een vergelijkend perspectief in de bundel ontbreekt; een voordeel van locale- en regionale studies is juist de mogelijkheid om vergelijkingen te trekken met andere regio's, om de mechanismen van maatschappelijke verandering bloot te leggen.

Uniek fotomateriaal

Desondanks biedt "Bij ons moeder en ons Jet" een boeiende kennismaking met centrale thema's uit de emancipatorische geschiedschrijving, toegankelijk voor een breed publiek. Alleen al de prachtige verzameling fotomateriaal, uit diverse archieven en particuliere collecties bijeengebracht, maakt het boek zeker de moeite waard. De lezer wordt daarmee een zeldzame kijk gegund in de bewogen, dynamische wereld van Brabantse vrouwen in het verleden.

Jacqueline de Vries
* M. Grever en A. van der Veen (red), Bij ons moeder en ons Jet: Brabantse vrouwen in de 19de en 20ste eeuw, De Walburg Pers/Stichting Brabantse Regionale Geschiedschrijving, 1989, f19,50.

AANDACHT VOOR AKTIEWEEK

Derde wereld festival: de derde wereld en wij

Vorig jaar juni vond in Tilburg het eerste Derde Wereld Festival plaats. Een van de hoogtepunten was het optreden van Miriam Makeba. Meer dan 23.000 mensen waren op het festival in het Leypark aanwezig. Enthousiast geworden door het overrompelende succes wilden de organisatoren het niet bij een eenmalige activiteit laten. De daad is inmiddels bij het woord gevoegd. De voorbereidingen voor de tweede editie van het cultureel Derde Wereld Festival, getiteld "DE DERDE WERELD EN WIJ", zijn in volle gang. Het festival zal plaats vinden in de week van 5 tot en met 11 juni 1989 in Tilburg, bestaande uit een aantrekkelijke en gevarieerde aktieweek, met als afsluiting een grootscheeps openlucht evenement in het Leypark op zondag 11 juni.

Filmfestival

Filmtheater Cinecitta stemt de programmering van haar filmaanbod af op het Festival en draait in de week van 5 juni films uit de Derde Wereld.

Milieu en Derde Wereld

Samen met het Brabants Natuurmuseum en de Wereldwinkel organiseert het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking (COS) op zaterdag 10 juni een studiemiddag over de Derde Wereld en het milieu. De bijeenkomst vindt plaats in het Natuurmuseum.

Dit jaar heeft de NOVIB besloten om haar Derde Wereld Literatuur Festival onder te brengen bij de manifestatie in het Leypark op 11 juni. Tijdens deze literatuurmanifestatie zullen schrijvers uit Afrika, Azië en Latijns-Amerika voorlezen uit eigen werk en, omdat sommige schrijvers in ballingschap leven of zijn ondergedoken, misschien ook uit andermans werk.

Vrouwenprogramma

Op maandag 5 juni organiseert de regionale vrouwengroep van het COS een culturele vrouwenavond. Deze wordt gehouden in Zaal 16. Op het programma staat o.a. een optreden van de in Argentinië geboren Ana Maria Conrado. Ana Maria zingt over de dingen die haar raken: onrecht, diskriminatie en liefde

Wat is er allemaal te beleven op zondag 11 juni in het Leypark in Tilburg?

Een greep uit het programma.

Het definitieve programma-aanbod van de tweede editie van het Derde Wereld Festival staat nog niet vast. Speurtochten naar artiesten en groepen zijn nog in volle gang.

De vierde NELSON MANDELA LOOP zal dit jaar starten en finishen in het Leypark tijdens de slotmanifestatie van het Festival. Deze hardlooptocht, die inmiddels een welbekende traditie is geworden in Tilburg, biedt iedereen de mogelijkheid om op een sportieve manier stelling te nemen tegen de apartheidspolitiek in Zuid-Afrika.

Het PODIUMPROGRAMMA speelt zich ook dit jaar weer af op verschillende podia, verspreid over het groene Leypark. Overal zal muziek, dans, theater en animatie te zien en te horen zijn. Een aantal voorstellingen vindt plaats tussen het wandelend publiek, en er is een speciaal kinderprogramma. Er zal van alles te beleven zijn voor jong en oud.

Omdat de onderhandelingen nog in een beginstadium verkeren, is nog weinig van het definitieve podiumprogramma bekend. Maar er kan zeker gerekend worden op enkele "publiekstrekkingen".

Wegens onvervalst succes geprolongeerd: de DERDE WERELD BRADERIE. Ook dit jaar kunnen de bezoekers op zondag 11 juni genieten van een exotische braderie. Cultuur vergroot immers de honger naar informatie en je krijgt er dorst van.

Langs tientallen kraampjes trekt een keur van beziens-, wetens- en etenswaardigheden aan het oog voorbij. Een bonte informatiemarkt waar vele derde wereld-, milieu- en vredesgroepen en organisaties zich presenteren. Met veel interessante en leuke informatie over het leven van mensen in ontwikkelingslanden.

BREED OVERLEG TEGEN APARTHEID

Het Breed Overleg Tegen Apartheid Oosterwijk (BOTA) gaat in juni een inzamelingsactie houden voor het ANC en SWAPO, de bevrijdingsbewegingen van Zuid-Afrika en Namibië. Reeds twee jaren zamelen we met succes geld in voor het ANC, het vorig jaar was de opbrengst bijna f 900,-- . Dit jaar betrekken we ook SWAPO in onze collecte omdat deze organisatie zich moet voorbereiden op de verkiezingen in Namibië. Je kunt je nu al aanmelden als collectant/medewerker bij Ad van den Oord, tel. 88564.

BOTA zal met een stand vertegenwoordigd zijn op de Oosterwijkse 1 mei-viering. Naast het vele aktiemateriaal zal ook het 'Dagboek uit Pretoria' van Klaas de Jonge (à f 24,50) te koop zijn, evenals het onlangs verschenen boek 'De Verborgene Camera' (à f 25,--).

Bel Shell uit Zuid-Afrika

Allan Boesak zegt 'Met Shell-benzine gevulde voertuigen terroriseren onze mensen. Shell moet zich terug trekken uit Zuid-Afrika, hoe eerder hoe beter!'

Bel op dinsdag 9 mei
Shell Nederland Chemie bij Moerdijk en vraag Shell zich terug te trekken uit Zuid-Afrika.

Telefoon:

01680-59111

01680-23001

organisatie Novib, Pax Christi, Kairos,
Komitee Zuidelijk Afrika
informatie O.Z. Achterburgwal 173,
1012 DJ, Amsterdam.

I am deeply shocked by the longterm sentences administered to conscientious objectors in South Africa. I wish to express feelings of support for David Bruce, Charles Bester and other people who are involved in the struggle for a just and non-racial South Africa.

David Bruce Support Group

c/o Box 5374
Kengray
2100
South Africa

Name _____

Adress _____

City/town _____

Country _____

STEUN ZUIDAFRIKAANSE DIENSTWEIGERAARS

Steeds meer jonge Zuidafrikanen weigeren militaire dienst en herhalingsoefeningen. Zij weigeren deel uit te maken van een leger dat wordt ingezet om de eigen bevolking te onderdrukken, een leger dat wordt gehaat door de Namibiërs vanwege de illegale bezetting van hun land, een leger dat wordt gebruikt om de buurlanden aan te vallen.

In 1988 maakten 143 blanke Zuidafrikanen publiekelijk bekend dat zij dienst zouden weigeren. Inmiddels zijn twee van hen voor de rechter verschenen. De 25-jarige David Bruce en de 18-jarige Charles Bester werden veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf. De End Conscription Campaign (ECC), een organisatie die zich inzet voor verandering van de dienstplichtwet en acties onderneemt tegen de toenemende militarisering van de Zuidafrikaanse samenleving werd in 1988 verboden.

De Zuidafrikaanse regering beschouwt het toenemend aantal dienstweigeraars en de protestactiviteiten van de ECC als bedreigend voor het apartheidssysteem. ECC leden worden regelmatig gearresteerd, geïntimideerd of krijgen beperkende maatregelen opgelegd. Deze kaartenactie is bedoeld als steun voor de Zuidafrikaanse dienstweigeraars en de ECC. Deze actie maakt deel uit van een campagne om meer bekendheid te geven aan de positie van dienstweigeraars in Zuid-Afrika.

Om er toe bij te dragen dat de kaarten ook hun bestemming bereiken raden wij u aan om deze kaart te versturen in een gesloten enveloppe en te frankeren met postzegels ter waarde van / 1,30 (luchtpost).

Voor meer informatie over deze campagne en aktiemateriaal kunt u contact opnemen met de **Werkgroep Kairos, Kromme Nieuwegracht 10, 3512 HG Utrecht, Telefoon 030 - 319714** of met **Pax Christi Nederland, Celebesstraat 60, 2585 TM Den Haag, Telefoon 070 - 507100.**

FNV-VOORZITTER NAAR OISTERWIJK

Johan Stekelenburg zal in het najaar een spreekbeurt houden voor de Oisterwijkse FNV-afdeling. Op 26 september zal de FNV-voorzitter ingaan op de Miljoenennota van het kabinet Lubbers. Het plaatselijke FNV-bestuur verdient lof voor haar inspanningen om Stekelenburg naar Oisterwijk te halen. 26 september is een goede gelegenheid voor alle FNV-leden om samen van gedachten te wisselen over een alternatief voor het rechtse sociaal-economische beleid van Lubbers en consorten. Noteer de datum nu alvast in je agenda.

Johan Stekelenburg (FNV)

40 JAAR TE LANG!

De NAVO bestaat dit jaar 40 jaar. Dat dunkt ons 40 jaar te lang, al zullen Ds. Poort, jhr. Alting von Geusau en burgemeester Opheij daar anders over denken. Het inmiddels geprivatiseerde staatsbedrijf gaf al eerder belachelijke postzegels uit. Maar je wordt er zo moe van om op het postkantoor deze zegels steeds weer voor andere in te ruilen.

De grote 'NAVO-40 jaar' advertentiecampagne heeft ook Oisterwijk aangedaan. Iedere treinreiziger loopt met de neus tegen de grote NAVO-plakkaat aan op het station. Blijkbaar hebben we een feest te vieren. Misschien een goede tip voor de doorgaans beschonken vanden die in de weekeinden de plaatselijke disco's aandoen: reageer je onlustgevoelens eens af op dat NAVO-plakkaat. Je bewijst er de gemeenschap een dienst mee!

UIT GEPERST

Een impressie van ons nieuwe gemeentekantoor. Is dit f 500,— per inwoner waard?

Druk bezochte open dagen waren het de 15e en de 16e april. Het verwachte volksfeest bleef uit. De dweilorkesten zorgden spontaan voor de nodige sfeer. Spontaan? Elk orkest kreeg f 100,— en vier consumptiebonnen per persoon. Gehoord dus gewoon.

Met smart denken we op deze mooie voorjaarsdagen aan het park met z'n mooie villa in het ontluikend groen. De Huifkar is niet meer. Iedere toerist die 's avonds uit de bossen komt voor wat vertier in Oisterwijk loopt zich eerst te pletter op een lomp stuk steen wat gemeentekantoor heet.

Van binnen mooi, goed ingericht, efficiënt en prettig voor alle werkers staat het daar precies op de verkeerde plek. Zouden de Oisterwijkers "De Huifkar" snel vergeten? Burgemeester en wethouders in ieder geval niet. Wat cynisch hangt in de kamer van B. en W. een glas in lood raampje met, u raadt het al een huifkar.

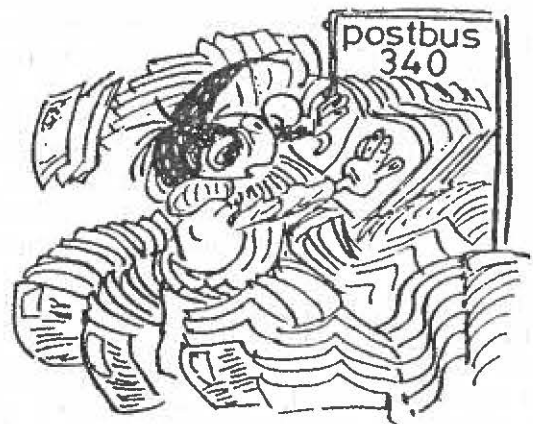
O, ja "met instemming van de bevolking" dempt B. en W. de vijver voor het gemeentekantoor om aan de achterkant vijftig meter van de Stroom een nieuwe te graven. Er zijn van die dingen!

**HET MAANDBLAD DAT HET
FUNDAMENTEEL ONEENS
IS MET ELK FUNDAMENTALISME**

**VOOR f35,- HEB JE HET EEN HEEL JAAR
OVER DE VLOER**

**STORT OP GIRO 869125 VAN DE VRIJE
TE AMSTERDAM O.V.
"ABONNEMENT M.I.V...."**

DE VRIJE
ANARCHISTISCH MAANDBLAD

INGEZONDEN BRIEVEN

Beste RRT-redactie,

Wat is er eigenlijk op tegen, als de PvdA zich roert in de Pannenschuur? Weliswaar stemt 15% van de mensen daar klein-links, maar dat betekent ook dat 85% wat anders stemt. En uit de vragen die jullie vermelden krijg ik niet de indruk, dat de folder speciaal op klein-links-stemmers is gericht.

De PvdA is mijn partij niet, o.a. omdat ze zich volgens mij te veel richt op het besturen en regeren, en te weinig op het organiseren van mensen. Maar als ze dat dan een keer wél probeert, zou ik dat toejuichen. Ook het feit dat mw. Ermen meer vrouwen naar voren wil halen, lijkt mij geen reden tot kritiek.

Is hier sprake van oud zeer? In de twee jaren dat ik hier woon, heb ik geen politiek conflict met de PvdA meegemaakt, dat dergelijke kinne-sinne begrijpelijk maakt. Als Yvonne v.d. Bogaard inderdaad ook nog niet zo lang meedraait, geldt dat misschien ook voor haar.

Eddy Reefhuis

LITERATUUR

(Oisterwijkse volkskultuur en nog meer...)

Onlangs werd een prachtig stukje Oisterwijkse volkskultuur in tekst en beeld gebracht. De schrijver Rob van Santbrink verzamelde allerlei wetenswaardigheden uit het leven van Olivier Bommel en zijn jonge vriend in het boek: "De curieuze wereld van Heer Bommel en Tom Poes" (Amsterdam 1989, f 49,50).

In het laatste hoofdstuk, "De sprookjesstad Rommeldam in Oisterwijk", geeft de schrijver een stukje Oisterwijkse kultuurgeschiedenis weer. Vergezeld van een twintigtal foto's komt het Rommeldam aan de Gemullehoekenweg opnieuw tot leven. De reportage geeft een uniek beeld van een periode van toerisme en recreatie in Oisterwijk in de jaren vijftig en zestig. Een 'must' voor de verzamelaars!

Eindelijk in het Nederlands vertaald: "Interview met de geschiedenis" van de bekende Italiaanse journaliste Oriana Fallaci.

De oude Duitse historicus Sebastian Haffner schreef ooit dat de hedendaagse geschiedenis het best geschreven wordt door goede journalisten. Dit geldt zeker voor Fallaci. Haar prachtige interviews met o.m. prins Sihanouk, Arafat, Willy Brandt, Mario Soares, Don Helder Camara en Henry Kissinger geven ons een prima overzicht van de geschiedenis van de twintigste eeuw. (Amsterdam, 1989, f 49,50)

Veel leuke aanbiedingen deze maanden. Voor politiek geïnteresseerden zijn daar de afgeprijsde 'Van Gennip-boeken'. De moeite waard daarvan is zeker Jos Perry's "Roomsche Kinine tegen de roode koorts" (arbeidersbeweging en katholieke kerk in Maastricht 1880 - 1920). Hoe ging de katholieke gemeenschap om met de opkomende socialistische beweging in Limburg? (Amsterdam 1983, nu f 14,90).

De Hollandse radencommunist Rinus van der Lubbe stak volgens de overlevering in 1933 in Berlijn de Duitse Rijksdag in brand. Was hij alleen? Gaven de nazi's hem slechts de schuld om razzia's tegen Duitse communisten te mogen organiseren? Deze en meer vragen worden beantwoord door Martin Schouten. Zijn "Rinus van der Lubbe (1909 - 1934)" ligt nu in de betere boekhandel te koop voor slechts f 12,90 (Amsterdam 1986).

De uitgeverij PAMFLET uit 's-Hertogenbosch ruimt op. Vooral anarchistische klassiekers zijn voor een prik verkrijgbaar, maar ook recenter werk: V. Bultsma en E. van der Tuin schreven de geschiedenis van het "Nederlandsch Syndicalistisch Vakverbond (NSV)". Beslist klassiek en nog altijd de moeite van het lezen waard is P. Arsjinof's "De geschiedenis van de Machno-beweging", een stukje Russische geschiedenis waarover òók tijdens de Glasnost nog wordt gezwegen. Beide boeken kosten nu f 7,50, uitgeverij Pamflet, postbus 1402, 5200 BL 's-Hertogenbosch.

Ook goedkoop: "Littekens in een gelooide stierenhuid". Een bloemlezing van Nederlanders die destijds berichtten over de Spaanse burgeroorlog. Onder hen ook de fascist Arnold Meijer (1986, f 12,90).

de Kamer heeft
communisten

nodig

CPN

Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Tel: 020 - 239704. Giro 511002

Voor
slechts f 5,00
bezorg ik u 6 maal

De Rooie Roepstoeter

REDAKTIE COLLECTIEF "DE ROOIE ROEPTOETER"
POSTBUS 340, 5060 AH GISTERWIJK
GIRO: 526 4985

DE WAARHEID

NEEM NÚ
EEN
ABONNEMENT!

Ja,

Ik neem een abonnement
en betaal

- f 22,10 per maand-incasso
 f 66,30 per kwartaal-accept

Naam

Adres

Postcode

Plaats

Deze bon opsturen naar De Waarheid
antw.nr. 2518 1000 PA Amsterdam
(postzegel niet nodig)
of tel: 020-262565

DE WAARHEID

the 1990s, the number of people with a disability has increased in the United States (U.S. Census Bureau, 1997).

As a result of the increase in the number of people with a disability, the need for accessible information has become more acute. The Americans with Disabilities Act (ADA) of 1990 (Public Law 101-504) has provided a legal framework for the development of accessible information. The ADA requires that information be accessible to people with disabilities. This includes the development of accessible information in a variety of formats, including Braille, large print, audio, and video.

The ADA also requires that information be accessible to people with disabilities in a timely manner. This means that information must be available to people with disabilities as soon as it is available to people without disabilities. This is particularly important for people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source.

The ADA has led to the development of a variety of accessible information services. These services include Braille, large print, audio, and video. They also include services that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source. These services are essential for people with disabilities to have access to the information they need.

The ADA has also led to the development of accessible information products. These products include Braille, large print, audio, and video. They also include products that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source. These products are essential for people with disabilities to have access to the information they need.

The ADA has also led to the development of accessible information services. These services include Braille, large print, audio, and video. They also include services that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source. These services are essential for people with disabilities to have access to the information they need.

The ADA has also led to the development of accessible information products. These products include Braille, large print, audio, and video. They also include products that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source. These products are essential for people with disabilities to have access to the information they need.

As a result of the increase in the number of people with a disability, the need for accessible information has become more acute.

The ADA has provided a legal framework for the development of accessible information. This includes the development of accessible information in a variety of formats, including Braille, large print, audio, and video.

The ADA also requires that information be accessible to people with disabilities in a timely manner. This means that information must be available to people with disabilities as soon as it is available to people without disabilities.

The ADA has led to the development of a variety of accessible information services. These services include Braille, large print, audio, and video. They also include services that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source.

The ADA has also led to the development of accessible information products. These products include Braille, large print, audio, and video. They also include products that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source.

The ADA has also led to the development of accessible information services. These services include Braille, large print, audio, and video. They also include services that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source.

The ADA has also led to the development of accessible information products. These products include Braille, large print, audio, and video. They also include products that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source.

The ADA has also led to the development of accessible information services. These services include Braille, large print, audio, and video. They also include services that provide information in a format that is accessible to people with disabilities who are unable to travel to a library or other information source.